

V obnovenj bašte bude aj malá hviezdáreň

Dagmar Teliščáková | 03.02.2015 15:00

Starobylá chátrajúca bašta, ktorá patrí k výrazným dominantám Štiavnických Banií, sa po rokoch dočká svojej obnovy. Púšťa sa do nej obec, aby tak zachránila jeden zo svojich historických skvostov.

Chátrajúca jedinečná historická bašta v Štiavnických Baniach sa dočká svojej obnovy.

Autor: Dagmar Teliščáková, Pravda

V obnovenj bašte chce vytvoriť aj samostatnú expozíciu, ktorá návštevníkom priblíži ich slávneho rodáka, významného európskeho astronóma Maximiliána Hella, v pláne je i malá hviezdáreň. Bašta pochádza z renesančného opevnenia, postaveného v druhej polovici 16. storočia. Nachádza sa na kopci na začiatku obce a už dlho chátra. Cez deravú strechu do nej prší, múry podliehajú skaze, neuzavretý priestor priťahuje vandalov. „Chceme túto baštu zachrániť. Je jediná s okrúhlym pôdorysom, ktorá sa zachovala z pôvodného opevnenia, v tom je výnimočnosť tejto našej národnej kultúrnej pamiatky,“ podčiarkuje význam starosta Štiavnických Banií Stanislav Neuschl.

Nádej na jej záchranu dostala obec po tom, čo sa jej podarilo získať peniaze na obnovu z nórskeho fondov. Z vlastných peňazí by si rekonštrukciu dovoliť nemohla. Celkový rozpočet projektu je takmer 340-tisíc eur, pričom väčšiu časť tvorí grant z nórskeho fondov a spoluúčasť obce predstavuje zhruba 50-tisíc eur. Aktuálne začínajú s verejným obstarávaním na dodávateľov, rekonštrukciu plánujú rozbehnúť v máji a dokončiť na jar budúceho roka.

Hlavným cieľom projektu je zachrániť chátrajúcu poslednú okrúhlu protitureckú baštu v Štiavnických Baniach, ktoré sú spolu s Banskou Štiavnicou zapísané do svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. „Okrem jej rekonštrukcie, ktorá sa bude konať pod dohľadom pamiatkarov, projekt ráta aj s dobudovaním pôvodnej historickej prístavby, ktorá bola zničená pri necitlivej rekonštrukcii v 80. rokoch minulého storočia. Zachovali sa po nej pôvodné základy a na základe archeologického výskumu bude dostavaná, čím sa celkové priestory bašty rozšíria o ďalších približne 40 štvorcových metrov,“ spresňuje manažérka publicity projektu Andrea Wallnerová. V obnovenj bašte bude mať svoje miesto atraktívna expozícia venovaná Maximiliánovi Hellovi.

„Je to celosvetovo významná osobnosť, ktorá sa narodila v našej obci. Bol to kňaz, jezuita, matematik, fyzik, astronóm. Máme v pláne zakúpiť prenosný astronomický ďalekohľad a umožniť tak verejnosti pozorovanie nočnej oblohy, čím by sme nadviazali na jeho astronomické aktivity,“ dopĺňa starosta s tým, že takto chce obec ponúknuť ďalšie atraktívne možnosti aj pre domácich a zahraničných turistov, ktorí navštívia banskoštiavnický región. Ďalšia expozícia ponúkne obraz histórie obce, priestory bašty mienia v budúcnosti využívať aj na koncerty či výstavy.

Keďže bašta nemá v súčasnosti schodnú prístupovú cestu, vybudujú k nej dva chodníky. Tie majú byť doplnené vyhliadkovými terasami s posedením. Pre lepšie spoznanie histórie obce, ktorá má viac ako 40 národných kultúrnych pamiatok, vrátane kláštora, bašty či technických diel ako tajchy, štôlne a šachty, plánujú vybudovať historicko-náučný chodník s informačnými tabuľami.

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ